

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น

(ฉบับที่ 309/2568)

เรื่อง นโยบายความสามารถและจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(Khon Kaen University AI Policy for Proficiency and Ethicality)

ด้วยมีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่รวดเร็ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริม พัฒนา และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในวงกว้าง ทั้งถึงและรวดเร็ว เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการประชุม ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2568 เห็นควรให้กำหนดนโยบายความสามารถและจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khon Kaen University AI Policy for Proficiency and Ethicality) เพื่อแสดงความมุ่งมั่นและเจตนารมณ์ ดังต่อไปนี้

นโยบาย (Policy Statement)

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย ทั้งนักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน มีความตระหนักและเข้าใจพื้นฐานด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเหมาะสมและรับผิดชอบ เพื่อยกระดับการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการและวิชาชีพ และการบริหารจัดการให้สอดคล้องและก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง

ขอบเขต

นโยบายนี้ครอบคลุมทุกส่วนงาน/หน่วยงาน ทุกหลักสูตร และทุกภาคส่วนภายในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการและวิชาชีพ การพัฒนาบุคลากร หรือการบริหารจัดการองค์กร

หลักการสำคัญ

1. สนับสนุนการใช้และการพัฒนา (AI Proficiency and Literacy)

ให้ความสำคัญกับการผนวกความรู้และทักษะปัญญาประดิษฐ์ ในทุกสาขาวิชา รวมถึงการใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กร

2. สร้างวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ปัญญาประดิษฐ์ (AI Culture)

สร้างความตระหนัก ส่งเสริมการฝึกอบรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรปรับตัวทันต่อเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

3. คำนึงถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบ (AI Ethics and Responsibility)

ใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างโปร่งใส คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ หลักความเป็นธรรมและความเท่าเทียม

แนวทางการส่งเสริมการดำเนินการตามนโยบาย

1. จัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์
2. ส่งเสริมและแสวงหาความร่วมมือ ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและกับหน่วยงานภายนอก เพื่อกระตุ้นงานวิจัยและนวัตกรรมเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์
3. พัฒนาแนวปฏิบัติและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการใช้และพัฒนาปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรมและคำนึงถึงความปลอดภัย
4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในมิติต่าง ๆ ของกรอบยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการที่เป็นรูปธรรม
5. จัดตั้งหรือมอบหมายคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ และกำกับติดตาม และทบทวนการดำเนินการเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์

กรอบยุทธศาสตร์ (Strategic Framework)

1. ด้านการจัดการศึกษา

- 1.1. บูรณาการปัญญาประดิษฐ์ : นำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาในทุกสาขาวิชา เช่น
 - โมดูลปัญญาประดิษฐ์พื้นฐาน: บรรจุเนื้อหาความรู้พื้นฐานด้านปัญญาประดิษฐ์ เช่น การทำงานของปัญญาประดิษฐ์จริยธรรม การประเมินความน่าเชื่อถือ ในหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาพื้นฐานของหลักสูตร
 - การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ : ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาและแก้ปัญหาในชีวิตจริง
- 1.2. การเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) เช่น
 - มีปัญญาประดิษฐ์เป็นเพื่อนคู่คิด : ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยอธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่างประกอบ แนะนำแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม และตอบคำถามแบบรายบุคคล

- ส่งเสริมความหลากหลายในการเรียนรู้ : พัฒนาเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

2.1. โครงสร้างพื้นฐานการวิจัยปัญญาประดิษฐ์ เช่น

- ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ : จัดหา พัฒนา หรือ เช่าใช้ แพลตฟอร์ม GPU และ Cloud Computing เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์
- Sandbox สำหรับทดลองปัญญาประดิษฐ์ : สร้างสภาพแวดล้อมจำลอง สำหรับการทดสอบ พัฒนาปัญญาประดิษฐ์

2.2. สร้างพันธมิตรและความร่วมมือแหล่งทุน เช่น

- ความร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน: ร่วมมือกับภาคเอกชน หน่วยงานรัฐ และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์

2.3. โครงการวิจัยและพัฒนา เช่น

- การวิจัยสถาบันเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ภายในมหาวิทยาลัย
- โครงการวิจัยขั้นสูงเพื่อการพัฒนาการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างองค์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

3. ด้านการบริการวิชาการสู่สังคมและวิชาชีพ

3.1. สร้างหลักสูตรหรือสื่อการเรียนรู้ สำหรับสร้างความตระหนัก พัฒนาทักษะและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ เช่น

- พัฒนารายการออนไลน์ ความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์เพื่อเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ
- หลักสูตรฝึกอบรมทักษะพื้นฐานของปัญญาประดิษฐ์ โดยการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น ในลักษณะสร้างความตระหนักและการลงมือปฏิบัติจริง สำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป
- การส่งเสริมการต่อยอดภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยปัญญาประดิษฐ์
- สร้างแหล่งเรียนรู้ปัญญาประดิษฐ์ที่ปลอดภัย (AI Playground) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปัญญาประดิษฐ์ที่ปลอดภัย สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน โดยการผสมผสานความรู้และทักษะความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

3.2. แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการบริการปัญญาประดิษฐ์ เช่น

- สร้างความร่วมมือกับผู้พัฒนาเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ เพื่อนำไปสู่การทำโครงการบริการวิชาการ

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1. การแสวงหาแนวทางการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เช่น

- มีคณะทำงานที่คอยติดตามการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์: เพื่อหาแนวทางการนำมาใช้และสื่อสารภายในมหาวิทยาลัย
- การแสวงหาความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ

4.2. นำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารงาน เช่น

- Chatbot : พัฒนา Chatbot เพื่อตอบคำถาม ให้ข้อมูล และบริการต่างๆ แก่นักศึกษา บุคลากร และผู้สนใจ
- วิเคราะห์ข้อมูล : ใช้ปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ วางแผน ตัดสินใจ และบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการพัฒนาบุคลากร

5.1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น

- จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปัญญาประดิษฐ์ ให้แก่ คณาจารย์ และบุคลากร

5.2. สร้างฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เช่น

- รวบรวมสื่อการเรียนรู้ เช่น วิดีโอ บทความ งานวิจัย เผยแพร่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงและศึกษาได้ด้วยตนเอง

6. ด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบ

6.1. แนวปฏิบัติและกลไกกำกับดูแล เช่น

- พัฒนาระบบและกลไกด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ : จัดทำแนวทาง แนวปฏิบัติ และกลไกการกำกับดูแลการใช้ปัญญาประดิษฐ์ให้เป็นไปอย่างมีจริยธรรม โปร่งใส และสอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- ให้ความรู้และส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ปัญญาประดิษฐ์อย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส และรับผิดชอบ

6.2. รักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการ เช่น

- การอ้างอิงผลงานปัญญาประดิษฐ์ : กำหนดให้มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล หรือเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ ในงานวิจัย รายงาน และวิทยานิพนธ์

6.3. มาตรการลงโทษผู้ละเมิดหรือกระทำความผิดทางจริยธรรม เช่น

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และการลงโทษผู้ซึ่งกระทำความผิดทางจริยธรรม อันเกี่ยวเนื่องกับปัญญาประดิษฐ์

7. ด้านการสื่อสารและการสร้างวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ปัญญาประดิษฐ์

7.1. สร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ เช่น

- การพัฒนาการสื่อสาร : เพื่อให้ความรู้ ความตระหนัก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ผ่านช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย
- จัดกิจกรรมเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ : เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และรับรู้ผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ

8. ด้านการขึ้นาสังคม

8.1. การก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ของสังคม เช่น

- พัฒนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และการประยุกต์ใช้ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวทางการให้ความรู้และใช้ประโยชน์ ให้กับมหาวิทยาลัยและสังคม
- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

8.2. การขึ้นาแนวทางการใช้ประโยชน์ปัญญาประดิษฐ์ เช่น

- พัฒนาเครื่องมือพื้นฐานในการนำโมเดลภาษาขนาดใหญ่ LLM ไปสู่การใช้ประโยชน์ในภาคธุรกิจ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร
- สร้างระบบนิเวศเพื่อเปิดโอกาสให้มีการสร้างเครื่องมือและประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถทดลองการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ สู่การใช้งานจริง หรือการพัฒนาเชิงพาณิชย์

ประกาศ ณ วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2568

(นายณรงค์ชัย อัครเศรณี)

นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น